

Nr 618

Av herr **Hedin m.fl.**, om rätt för jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse till skatteavdrag för forskningskostnader.

(Lika lydande med motion nr 511 i Första kammaren)

Det svenska jordbruket befinner sig tekniskt sett på en mycket hög effektivitetsnivå och kan i detta avseende väl mäta sig med de mest avancerade jordbruksområdena i världen. Effektiviteten måste emellertid ständigt förbättras, dels för att ge jordbrukets utövare och anställda möjlighet att följa med i den allmänna standardutvecklingen i vårt land, dels för att kunna konkurrera med andra länders jordbruksproduktion trots att vår levnadsstandard och våra produktionskostnader är höga i jämförelse med dessa.

Det svenska jordbruket står därvid som näring i full paritet med svensk industri, som enbart genom utbyggd konkurrenskraft på sikt kan bevara vårt ekonomiska försprång. En väsentlig förutsättning för att nå dessa mål är den forskning, försöks- och utvecklingsverksamhet som industrien bedriver inom eget företag. Fusionering, storleksrationalisering och samverkan mellan intressegrupper har där skapat de produktionsvolymerna som erfordras som underlag för att kunna bära dessa kostnader och ekonomiskt utnyttja dem.

För jordbruket är det lika angeläget som för industrien att med utnyttjande av näringens egna resurser föra utvecklingsarbetet vidare. Effektiviseringssträvandena måste rikta sig mot såväl det enskilda jordbruket, för utvecklande av effektivare produktionsmetoder och bättre hjälpmedel, som mot varornas uppsamling, förädling och marknadsförande.

Med all respekt för den forskning som sker med medel som ställs till förfogande av det allmänna är det liksom för industrien angeläget att jordbruksnäringen själv satsar ekonomiska och personella resurser för detta utvecklingsarbete.

Det egentliga utvecklingsarbetet kan inte med framgång utföras inom så små enheter som det enskilda jordbruket. Även de lokala ekonomiska föreningarna, som på detta område närmast skulle kunna företräda producentintresset, är för små för att i egen regi kunna påtaga sig annat än mera perifera uppgifter. Riksorganisationerna inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse skulle däremot ha förutsättning att angripa dessa problem på en med industrien jämförbar bas. Den erforderliga kapitalbildningen

och den årliga kostnadstäckningen för ett sådant arbete måste självfallet ytterst bäras av den samlade jordbruksproduktionen men bör lämpligen kunna tillskjutas av primärorganisationerna genom beslut av medlemmarna. För närvarande erhåller emellertid dessa organisationer icke skattemässig avdragsrätt för sådana kostnader. Jordbruket kommer härigenom som näring i ett avgjort sämre läge än storföretagen inom industri eller handel, vilka inom företaget eller koncernen utan skattebelastning kan lösa dessa produktiva uppgifter.

Motioner av samma slag som denna väcktes vid 1965 års riksdag. Bevillningsutskottet redogjorde utförligt för frågans tidigare behandling och erinrade om att 1959 års riksdag hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning avseende avdragsrätt för bidrag till forskningsverksamhet, vilken utredning dock ännu inte kommit till stånd. Då utskottet erfarit att Kungl. Maj:t har frågan under fortsatt uppmärksamhet ansåg utskottet motionsyrkandet i denna del vara i viss mån tillgodosett. Vidare erinrade utskottet om att Kungl. Maj:t har frågan om medlemsavgifters behandling i skattehänseende under fortsatt uppmärksamhet, varför motionsyrkandet också i denna del kunde anses i huvudsak tillgodosett. Emellertid ansåg sig utskottet böra avstyrka bifall till motionerna främst med motivering att spørsmålet är av så vittomfattande karaktär att det bör övervägas i samband med prövningen om företagsbeskattningen över huvud taget. Vi anser att utskottet har överdrivit svårigheterna att komma till rätta med föreliggande problem och anser i varje fall att regeringen utan särskild utredning bör kunna föreslå åtgärder som jämställer jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse med industrien.

Av finansministerns svar på en enkel fråga av herr Hedin den 13 december 1965 synes framgå att regeringen kommer att tillsätta den utredning som 1958 års riksdag begärt.

Utan särskild utredning bör det emellertid vara möjligt att genom en partiell reform medge att jordbrukets föreningsrörelse i likhet med industrien medges avdrag för bidrag till direkt målforskning. En stor del av den forskning inom jordbruket som är önskvärd torde kunna betraktas som målforskning, då den syftar till ökad lönsamhet för den enskilde jordbrukaren och därmed också för jordbruket som helhet och dess ekonomiska organisationer.

Vi ser det som utomordentligt angeläget att denna fråga blir löst och hemställs därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära sådan översyn av skattelagstiftningen att jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse medges avdragsrätt för kostnader

för forskning, som har karaktär av målforskning, inom jordbruket.

Stockholm den 26 januari 1966

Carl Eric Hedin

Erik Larsson

i Norderön

Elias Jönsson

i Ingemarsgården

Rolf Eliasson

i Moholm
